

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2024/2025

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

OBSAH

1. Charakteristika školy
2. Školní preventivní tým a vnitřní informační zdroje
3. Vnější zdroje školy
4. Monitoring
5. Hodnocení MPP školního roku 2023/2024
6. Stanovení cílů
  - 6.1. Analýza současného stavu školy
  - 6.2. Krátkodobé cíle pro žáky
  - 6.3. Krátkodobé cíle pro pedagogy
  - 6.4. Krátkodobé cíle pro zákonné zástupce
7. Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny
  - 7.1. Žáci
    - 7.1.1. Primární prevence v rámci ŠVP
    - 7.1.2. Specifická primární prevence
    - 7.1.3. Nespecifická primární prevence
  - 7.2. Pedagogové
  - 7.3. Zákonní zástupci
8. Evidence a efektivita
9. Závěr

Přílohy

1. Nabídka zájmových útvarů
2. Subjekty, s nimiž škola spolupracuje
3. Legislativa a normy týkající se prevence
4. Síť organizací a služeb poskytující odbornou pomoc – zvláštní příloha

1. Charakteristika školy

Název školy: Základní škola Opava, Mařádkova 518/15 – příspěvková organizace

Adresa školy: Mařádkova 518/15, Opava – Předměstí, 746 01 Opava

Pracoviště: Mařádkova 15 tel. 734 854 515

Krnovská 101 tel. 734 854 511

Školní družina: Mařádkova 7 tel. 734 854 513

Krnovská 101 tel. 734 854 512

Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Monika Kamradková

E-mail : info@zsmaradkova.cz

Web: www.zsmaradkova.cz

ZŠ Opava, Mařádkova 518/15 – příspěvková organizace je městskou úplnou školou nacházející se jednak v centrální části města, jednak v těsné blízkosti městských sadů a Stříbrného jezera. Škola se skládá ze dvou samostatných pracovišť. Ke sloučení těchto pracovišť došlo ve školním roce 2004/2005.

2. Školní preventivní tým a vnitřní informační zdroje

	Jméno a příjmení	Telefon	Email
Metodik prevence koordinátor +	Mgr. Nikola Henčlová Mgr. Petr Fiala	737442724	nikola.henclova@zsmaradkova.cz petr.fiala@zsmaradkova.cz
Výchovný poradce	Mgr. Silvie Lidmilová Mgr. Renata Podešvová	734854515	silvie.lidmilova@zsmaradkova.cz renata.podesvova@zsmaradkova.cz
Speciální pedagog	Mgr. Běla Harazimová Mgr. Vanda Marečková	734854514	bela.harazimova@zsmaradkova.cz vanda.mareckova@zsmaradkova.cz
Školní psycholog	Mgr. Kateřina Polášková	777593648	katerina.polaskova@zsmaradkova.cz

Na naší škole působí školní poradenské pracoviště, které nabízí poradenskou i konzultační službu jak žákům, tak i zákonným zástupcům, učitelům. Hlavním záměrem pracoviště je posílit sociální klima školy, vylepšit vztahy mezi všemi subjekty školy, minimalizovat výskyt obtíží a problémů uvnitř skupiny.

Tuto činnost pro obě dvě samostatná pracoviště zajišťují školní psycholog, speciální pedagog, výchovný poradce a školní metodik prevence a koordinátoři. Školní preventivní tým disponuje vlastní kanceláří ve školní budově Mařádkova 15.

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

Školní poradenské pracoviště se zabývá problémy I. i II. stupně. Podněty k práci, informace získává hlavně od pedagogů, zvláště pak od třídních učitelů. Reaguje i na připomínky žáků, zákonných zástupců, ostatních pracovníků školy. O všech potížích jsou vedeny písemné zápisy. Vedení školy je informováno o výskytu rizikového chování žáků. Ředitel školy se účastní výchovných komisí, které většinou řeší neomluvenou absenci žáků, chování, které je v rozporu se školním řádem.

Speciální pedagog seznamuje třídní učitele s materiály, které napomáhají stmelovat třídní kolektiv, upevňovat pozice a role žáků ve třídě, nebo slouží k rozvíjení osobnostního růstu žáka. V rámci ŠVP máme po ročnících zpracováno začlenění témat primární prevence do výuky v jednotlivých předmětech. Na 1. stupni je zařazen vyučovací předmět etická výchova, na 2. stupni integrovaný předmět HEZ (hodnoty, etika, zdraví), který naplňuje výstupy nejen občanské výchovy, výchovy ke zdraví, ale převážně se věnuje posilování pozitivních vztahů ve třídě formou zážitkové pedagogiky. Speciální pedagog a školní psycholog vedou besedy, zážitkové programy (např. kyberšikana, šikana, poruchy příjmu potravy, vandalismus, rasismus, náboženské sekty). Školní poradenské pracoviště připravuje a realizuje jednak pro nově vzniklé kolektivy (při spojení tříd, nebo příchodu většího počtu žáků), jednak pro kolektivy 2. stupně adaptační pobyt.

Školní poradenské pracoviště využívá ke své práci odbornou a metodickou literaturu. Ve všech budovách jsou na chodbách umístěny informační panely primární prevence, relaxační koutky. Kromě připravovaných akcí, důležitých telefonních (i e-mailových) kontaktů na organizace, instituce nabízející pomoc, radu zde nalezneme i fotodokumentaci již proběhlých akcí, zajímavé odkazy či články k tématu primární prevence a také oddechové aktivity.

3. Vnější zdroje školy

Škola při své činnosti se řídí právními předpisy MŠMT souvisejícími s oblastí prevence.

Školní metodik prevence úzce spolupracuje s okresní metodičkou prevence při Pedagogicko-psychologické poradně v Opavě, která pravidelně dvakrát ročně informuje metodiky o všech novinkách v oblasti prevence, předává zprávy z konferencí, upozorňuje na vhodné materiály, programy k primární prevenci a v neposlední řadě nabízí zdarma preventivní a intervenční programy.

Škola nalézá oporu také i u krajské metodičky prevence v Ostravě, která podává informace spjaté s projekty.

V případech jako je zvýšená neomluvená absence, výchovné problémy, zanedbání péče o dítě se škola obrací na Odbor sociálních věcí města Opavy. V závažných případech kontaktuje Policii ČR, Městskou policii, dětského lékaře, jiná zdravotnická zařízení.

Škola spolupracuje také se školskými zařízeními jako jsou Středisko výchovné péče v Opavě, Speciálně pedagogické centrum Srdce v Opavě, Slezskou univerzitou. Škola využívá poradenství odboru školství města Opavy, především protidrogového koordinátora a manažera prevence kriminality.

Škola tradičně nabízí žákům zcela pestrou škálu zájmových útvarů.

4. Monitoring

Monitoring probíhá po celou dobu školního roku a je zaměřen na čtyři skupiny, tj. žáky, zákonné zástupce, pedagogy, školu jako celek.

5. Hodnocení MPP školního roku 2023/2024

Ve školním roce 2023/2024 se nám podařilo úspěšně uskutečnit téměř všechny akce z MPP. Nezrealizovali jsme pro žáky 2. stupně program S kybernetikou v duši, jež jsme nahradili vstupy ŠPP vztahující se k nebezpečnému chování na sociálních sítích a besedou o kyberšikaně (7. ročník). Reagovali jsme také na aktuální dění ve třídních kolektivech

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

a dodatečně jsme zajistili programy eliminující dané rizikové formy chování. Mezi takové akce patří přednáška My a třídní klima, zážitkové nocování, venkovní koupací aktivity, sportovní dopoledne, společné opékání na školní zahradě a také červnové adaptační dopoledne s novými žáky budoucí 6.C.

Domníváme se, že díky třídnickým hodinám zaměřeným na prevenci sociálně patologických jevů a akcím realizovaných v rámci MPP získali žáci povědomí o rizikových formách chování. Mnoho akcí bylo věnováno výchově žáků ke zdravému životnímu stylu, ať už se jednalo o zásady správné výživy, péči o tělo, či sportovní aktivity. Řadou tematicky zaměřených besed a přednášek týkajících se nežádoucích patologických jevů jsme se snažili dětem přiblížit tuto problematiku a upozornit je na nebezpečí, spojená s užíváním návykových látek, rozvojem nežádoucích vztahů v celém třídním kolektivu i mezi jednotlivci a směřovat je zejména k rozvoji pozitivního sociálního chování a zvládnání zátěžových situací. Ze zpětných vazeb pedagogů i žáků vyplynulo, že připravené preventivní programy (besedy, přednášky, exkurze, zážitkové a prožitkové programy) splnily svoji funkci, naplnily očekávání všech zúčastněných a přispěly ke zvýšené informovanosti o rizikových projevech chování.

V tomto školním roce naše škola pokračovala v zapojení do projektu KLIPP. Cílem bylo zajistit ohroženým dětem se specifickými potřebami včasnou podporu ze strany multioborového týmu (psycholog, speciální pedagog, terapeut) zaměřenou na řešení akutních výchovných/vzdělávacích/vztahových problémů a zároveň zaměření na dlouhodobé koncepční řešení prostřednictvím nastavení funkčního systému a postupů při řešení náročných situací ve škole.

Vzájemnou spoluprací třídních učitelů s výchovným poradcem, školním metodikem prevence i školním psychologem se snažíme včas podchytit žáky s rizikovým chováním a pomoci jim v řešení jejich problémů tak, aby nedocházelo k nežádoucím projevům chování a k narušování optimálních vztahů ve třídě či škole.

V průběhu školního roku bylo průběžně řešeno i problémové chování žáků. Každý přestupek či podnět ze strany žáků bývá důsledně prošetřen, v případě potřeby je pozván k individuálnímu pohovoru i zákonný zástupce žáka a společně s ním se snažíme najít cestu, jak se žákem dále pracovat. Individuální přístup a dostatek času ke klidnému zhodnocení problému se nám dlouhodobě osvědčuje. V tomto školním roce jsme převážně řešili problémy spojené s kouřením v prostorách školy, vyrušování ve vyučování a užívání mobilního telefonu vyučování. Zaznamenali jsme také zvýšený výskyt nevhodného chování ke spolužákům, používání vulgárních výrazů a úzkostných stavů.

Zhodnocení realizace cílů

Pro zákonné zástupce

Při realizaci MPP má své nezastupitelné místo spolupráce se zákonnými zástupci. Probíhá na několika úrovních. Zákonní zástupci byli seznámeni s dokumenty školy i primární prevence (školní řád, MPP, programem proti šikanování) na prvních třídních schůzkách (září 2023). Zákonní zástupci využívali možnosti kontaktu se školou prostřednictvím třídních schůzek, konzultačních hodin, dní otevřených dveří a triád. Pravidelně byly aktualizovány webové stránky školy i nástěnné panely v prostorách školy. I nadále byla využita ke komunikaci platforma Teamsy. Nově byly informace o dění ve škole zveřejněny i na sociálních sítích. ŠPP připravilo a zrealizovalo v rámci konzultačních dní program o wellbeingu.

Pro pedagogy

Členové ŠPP si prohlubují své znalosti o rizikovém chování samostudiem odborné literatury i vyhledáváním informací na internetu. Využívají i poskytované nabídky přednášek, školení a workshopů. Školní metodik prevence se pravidelně účastní všech schůzek pořádaných okresní metodičkou prevence. Školní psychologka prohloubila své vzdělání účastí na workshopech Feuersteinovy metody, která se zaměřuje na všestranný rozvoj kognitivních, emočních a komunikačních dovedností jedince. Získané informace, zkušenosti a podněty předává ostatním pedagogům i asistentům, dle potřeby rovněž provozním zaměstnancům školy.

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

Členové ŠPP vytvořili Manuál k řešení problémových školních situací. Tento manuál je dle potřeby aktualizován a doplňován. Členové ŠPP se účastní pravidelných schůzek, na kterých jsou projednávány případy rizikového chování žáků. Kromě těchto schůzek se konají také jednání vztahující se k jednotlivě řešeným případům.

Výchovný poradce vedl přehled o řešených problémech, metodik prevence o uskutečněných akcích a školeních zaměřených na prevenci. Školní psycholog aktivně poskytoval odbornou pomoc jak žákům, tak zákonných zástupcům i pedagogům. Pedagogové usilovali nejen o posílení kamarádských vztahů v třídních kolektivech, rozvoj přátelské atmosféry mezi žáky i jejich pedagogy, ale také o vytváření pocitu zodpovědnosti za své činy, a to ve vyučovacích hodinách, třídnických hodinách i během mimoškolních akcí, výletů, škol v přírodě.

Typ kurzu	Počet zúčastněných pedagogů
Workshop - Cílování	73
Workshop – Spolupráce AP + učitel	34
Školení Omneo – aplikace řízení výuky	15
Festival čtenářství – panelová diskuse	12
Seminář - Podpora nadaných dětí	6
Doškolení – zdravotních zotavovacích akcí	5
Studium – koordinátor ŠVP	1
Kurz Lesson study	2
Školení - Začít spolu	2
VŠB - TUO - Vzdělávání pedagogů SketchUp	2
Mentorské dovednosti pro vedoucí pracovníky	2
Mentorské dovednosti pro pedagogické pracovníky	1
Kurz Abeceda uvádějícího učitele	1
Kurz Začínající učitel	1
Kurz RWCT	1
Exkurze ZŠ Svatoplukova Olomouc – inovativní výuka	3
Prožitkové čtení a pisatelství	1
Učíme se venku – badatelská výuka	2
Exkurze EVVO – Kozmické louky	3
Webinář - Kyberbezpečnost	6
Webinář – Formativní hodnocení	2
Webinář – Práce s heterogenní třídou	2
Webinář – Práce s dítětem s projevy náročného chování	2

Pro žáky

V pravidelně konaných třídnických hodinách si každá třída vytvořila svá pravidla třídy vedoucí k posílení kamarádských vztahů a snížení nežádoucího chování. Průběžně byla pravidla vyhodnocována a dle zpětných vazeb žáků upravována na míru každé třídy. Na 1. stupni byl zaveden nový vyučovací předmět etická výchova. Aktivity a činnosti v etické výchově byly zaměřeny na formování osobního charakteru, podporu sociálních dovedností, empatie, úcty k druhým a respektování společenských norem.

Žáci získali povědomí o nebezpečí spojeném s užíváním návykových látek, o trestní odpovědnosti, o zneužívání informačních technologií, a to nejen v rámci výuky podle ŠVP, ale také prostřednictvím besed, přednášek, projekcí, prezentací, zážitkových programů. Účastnili se v projektu Ovoce do škol.

K eliminaci výskytu krádeží nebo vandalismu přispěly i dohledy pedagogů v rizikových prostorách školy.

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

Žáci 1. i 2. stupně byli zapojeni do projektu KLIPP (klíma-prevence-podpora). Pravidelná setkání s externími speciálními pedagogy přispěla k sebepoznání žáků, nalezení jejich role, pozice ve třídě, posílení pozitivních vztahů ve třídě. V rámci projektu KLIPP byly dvě třídy 2. stupně (7.C, 9.A) zapojeny do intervenčního programu zaměřeného na vztahy ve třídě.

Žáci 1. stupně se také pravidelně účastnili schůzek žakovského parlamentu, který reagoval na aktuální dění ve škole. Pro žáky 2. stupně v 6. ročníku se konal cyklistický adaptační pobyt, v 7. ročníku lyžařský výcvik., v 8.a 9. ročníku zahraniční edukační výjezd do Vídně.

Žáci 1. a 2. stupně byly také zapojeny do programů MAP Opavsko. 8. ročníky v rámci čtenářské dílny a práce s povídkou se seznámily s problémy, které náctiletí řeší, např. kyberšikana, předsudky, sebeuvědomění, osamostatnění. Ve workshopu Orientace v sobě si žáci uvědomili zásady sebe prezentace, získali jistotu při představování své osoby, osvojili si, čemu se vyhnout, a jak zvládnout nervozitu. 4. ročníky se zapojily do soutěže ve strategických, kooperačních a dalších moderních deskových hrách.

Činnost na úseku prevence kriminality a protidrogové prevence	Počet akcí	Počet zúčastněných	
		žáků	pedagogů
Přednášky PMS+OSPOD – Trestní zodpovědnost	3	57	3
Přednáška Městské policie ČR– Vlastní bezpečnost	5	96	5
Přednáška – Nebezpečí kouření – SZŠ	1	20	1
Beseda s odsouzenými ženami	1	58	3
Beseda Kyberšikana	1	54	3
Adaptační pobyty žáků	4	82	8
Práce se třídami – Centrum inkluze - KLIPP	12	203	14
Práce se třídami - ŠPP	52	480	37
Akce v rámci volného času	3	220	25
Preventivní program u příležitosti Světového dne boje proti AIDS	1	3	55

Organizace, s kterou PO spolupracuje (HZS, městská policie, střední školy....)	Obsahová náplň a cíle vzdělávacího procesu	Počet žáků
Městská policie	Preventivní programy	96
Probační a mediační služba	Preventivní programy	58
Centrum inkluze	Preventivní programy	203
Leandros – plavecká škola	Plavecký výcvik	149
MM Opava	Dopravní výchova	95
OSP Opava	Kariérové poradenství	58
Slezské gymnázium Opava	Program Help P3 – poruchy příjmu potravy	64
Slezská nemocnice Opava	Transfúzní stanice, hygiena rukou	57

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

Slezské muzeum Opava	Vernisáže, exkurze	120
OKO Opava	Animační programy, výstavy, přednášky	83
Slezské divadlo Opava	Divadelní představení	67
Cinestar Opava	Filmová představení	480
Planeta Země 3000	Cestopisy – představení v kině	200
Dolní oblast Vítkovice Ostrava	Edukační programy	98

Pro školu

Výskyt rizikových forem chování (počet případů)

Ničení školního majetku – 5 případ

Krádež – 1 případ

Kouření elektronických cigaret – 6 případů

Fyzické napadení spolužáků – 2 případy

Verbální útok na spolužáka – 6 případů

Verbální útok na pedagoga – 1 případ

Pořizování záznamů s neetickým záměrem – 4 případů – 6 žáků

Záškoláctví – 12 žáků

Úzkostné stavy – 6 případů

Hodnocení chování za školní rok 2023/2024 – počet žáků (1. pololetí – 484, 2. pololetí – 479)

	1. pololetí	2. pololetí
Druhý stupeň z chování	1	3
Třetí stupeň z chování	2	1

Neomluvené hodiny	227	471
-------------------	-----	-----

Závěr:

Cíle vytyčené MPP se během školního roku 2023/2024 podařilo splnit. Žáci získali řadu vědomostí a dovedností v oblasti sociálně patologických jevů a také zdravého životního stylu. Věřím, že naší prací přispíváme k minimalizaci šikany a pomáháme vytvářet kamarádské vztahy mezi žáky. Ve všech těchto oblastech hodláme pokračovat i v příštím školním roce.

6. Stanovení cílů

6.1. Analýza současného stavu

Důkladně jsme evidovali omluvenou i neomluvenou absenci žáků. V případech neomluvené absence jsme kontaktovali zákonného zástupce a žádali o podání vysvětlení. V ojedinělých případech se svolaly výchovné komise. TU informoval ŠMP o zvýšené omluvené absenci žáka (opakovaná krátkodobá absence). Během školního roku jsme na 2. stupni zaznamenali zvýšený výskyt používání elektronických cigaret, úzkostných a neurotických projevů žáků, ničení školního majetku i vulgární vyjadřování mezi žáky. Na 1. stupni jsme převážně řešili problémy vzniklé narušenými vztahy ve třídách.

6.2. Krátkodobé cíle pro žáky

- 1) Zvýšit úroveň vzájemného respektu a úcty, tolerance
- 2) Prohloubit znalosti o trestní odpovědnosti
- 3) Zvýšit informovanost o rizikových formách chování

6.3. Krátkodobé cíle pro pedagogy

- 1) Posilovat respektující komunikaci
- 2) Aktivní spolupráce se zákonnými zástupci

6.4. Krátkodobé cíle pro zákonné zástupce

- 1) Seznámit se s obsahem dokumentů primární prevence, školním řádem
- 2) Aktivní spolupráce s pedagogy

7. Skladba aktivit pro jednotlivé skupiny

7.1. Žáci

7.1.1 Primární prevence v rámci ŠVP

Témata prevence jsou začleněna v rámci ŠVP do vzdělávacího procesu. S problematikou RCh jsou žáci seznamováni s ohledem na věk a zralost v jednotlivých ročnících.

Na prvním stupni se primární prevencí převážně zabývá třídní učitel. Chování a jednání třídního učitele, který je pro žáky autoritou, je nejlepší a nejvhodnější prevencí. Žáci jej uznávají jako osobnost a napodobují ho. S tématy se žáci nejčastěji setkávají v předmětech jako jsou ČAS, informatika, český jazyk (komunikační a slohová výchova), nově také v etické výchově, která je začleněna v každém ročníku 1. stupně. Etická výchova vede žáky k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

Třídní učitel může použít různých metod, např. výklad, beseda, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, komunitní kruhy, dramatickou výchovu.

Práce na druhém stupni je velice náročná. Je důležitá koordinace mezi předměty, aby nedocházelo k zbytečnému přesycení informací žáků. Naši největší snahou je vzbudit u nich přirozený zájem o problematiku. Často jsou žáci velmi kritičtí k autoritám, a proto velmi záleží na postoji učitele, který vyjadřují při svém vystupování a jednání.

Na druhém stupni se primární prevencí zabývá učitel daného předmětu, školní psycholog, školní metodik prevence a výchovný poradce. Preventivním tématům je věnována pozornost zvláště v integrovaném předmětě HEZ, jež vznikl se záměrem poskytnout žákům nástroje k porozumění základním etickým normám a hodnotám, které ovlivňují jejich každodenní život a rozhodování. Pomáhá také rozvíjet porozumění etickým principům, které jsou důležité pro jejich osobní rozvoj a pro fungování ve společnosti.

Pedagogové mohou využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek, komunitního kruhu.

1. ročník	
ČAS	Bezpečná cesta do školy, chování na silnici
	Rodina – vztahy v rodině
	Každý je jiný
	Základní hygienické návyky
	Režim dne
	Zdravá výživa
Etická výchova	Základní komunikační pravidla
	Vzájemná úcta při mezilidské interakci
	Vnímání a prožívání prosociálnosti
	Zbavování se strachu při řešení neznámého
2. ročník	
ČAS	Vztahy mezi lidmi
	Zásady opatrnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti ve styku s lidmi
	Volný čas
	Lidské tělo
	Péče o zdraví
	První pomoc
	Školní řád
Etická výchova	Dělení se a význam pro mezilidské vztahy
	Projevování pozornosti, laskavosti a uznání v běžných podmínkách
	Já a lidé v mém okolí – podobnosti a odlišnosti
	Moje silné a slabé stránky
3. ročník	
ČAS	Zdraví a jeho ochrana
	Lidé kolem nás – tolerance odlišnosti spolužáků
	Využití volného času

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

	Osobní bezpečí
Etická výchova	Důležitost naslouchání v životě
	Vnímavost k situaci druhých
	Pochopení situace druhých prostřednictvím vlastní zkušenosti a zážitků
	Eliminace vzájemného urážení se
4. ročník	
ČAS	Základy rodinné výchovy - partnerství, manželství, rodičovství
	Základy sexuální výchovy – odlišnost mezi pohlavími
	Výživa a zdraví - zdravý životní styl
	Drobné úrazy a poranění – prevence, první pomoc
	Prevence osobního ohrožení a zneužívání návykových látek
Etická výchova	Zásady efektivní neverbální komunikace
	Pomocí empatie předpokládat reakci druhých
	Co mě na vzorech přitahuje
5. ročník	
ČAS	Lidské tělo
Informatika	Komunikace
	Internet - Nebezpečí komunikace s cizími lidmi
Český jazyk	Komunikační situace - vztahy v dětském kolektivu
Etická výchova	Hledání možností, jak vycházet s druhými, zpracování neúspěchu
	Schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, užívání návykových látek
	Vliv pozitivního naladění na zdravý rozvoj sebepoznání
6. ročník	
HEZ	Volný čas
	Rodina a její funkce pro zdravý vývoj jedince
	Mezilidské vztahy
	Prevence a odstraňování škodlivých návyků
	Výživa jako složka životosprávy
	Ochrana zdraví
Český jazyk	Jednoduché komunikační situace - způsob chování v rizikových situacích
Informatika	Internet
7. ročník	
HEZ	Rodina jako systém
	Změny chování v dospívání (puberta, adolescence)
	Mezilidské vztahy
	Právo a morálka
Zeměpis	Rasismus
8. ročník	
HEZ	Člověk a řád – právní ochrana člověka, problémy v oblasti lidských práv

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

	Člověk hledající společenství – vzájemné vztahy, sebepoznání, sebepojetí, sebekritika
Přírodopis	Životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka
	Drogy a návykové látky
	Hygiena duševní činnosti
	Sexualita – odlišnosti, deviace
	Nemoci úrazy a prevence
9. ročník	
HEZ	Výchova k demokracii – náboženské sekty
	Sociální výchova – vztah k jiným kulturám a národnostem
	Smysl společenství – citový život člověka
	Slabost a síla prvních přátelských vztahů
	Zdravé a zodpovědné sexuální chování
	Závislost na alkoholu a jiných látkách
	Nemoci skryté a zjevné – lidé odlišní od normy
Chemie	Návykové látky
	Významné látky v organismech – výživa

7.1.2. Specifická primární prevence

1) Zvýšit úroveň vzájemného respektu a úcty, tolerance

Akce	Cílová skupina	Organizátor, dohled	Termín
Žakovský parlament	1. stupeň	pedagogové 1. stupně	září - červen
Lyžařský výcvik	7. ročník, 1. stupeň	J. Smija	březen
Cyklistický adaptační pobyt	6. ročník	třídní učitelé	září
Adaptační dny	2.stupeň	ŠPP, TU	září
Školní výlety	všechny ročníky	TU	červen
Školy v přírodě	1.stupeň	třídní učitel	duben - květen

2) Prohloubit znalosti o trestní odpovědnosti

Akce	Cílová skupina	Organizátor, dohled	Termín
Kyberšikana	6.-7.ročník	TU	duben
Trestní zodpovědnost	8.- 9. ročník	Probační a mediační služba Opava, třídní učitel	květen

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

3) Zvýšit informovanost o rizikových formách chování

Akce	Cílová skupina	Organizátor, dohled	Termín
Prevence Kouření	6.-7. ročník	Zdravotní ústav LFOU, TU	listopad, březen
Poruchy příjmu potravy	6. ročník	SGO Opava, TU	duben
Tvoje cesta v dopravě - bezpečnost	1.-5. ročník	PČR, třídní učitel	duben

7.1.3. Nespecifická primární prevence

V letošním školním roce pedagogové nabídli žákům pestrou škálu zájmových útvarů.

Seznam akcí

Září	Adaptační pobyty
Říjen	Strašidelná zahrada
Listopad	Konzultace v triádách
Prosinec	Vánoční besídky
Březen	Lyžařský výcvik
Duben	Konzultace v triádách
Květen	Školy v přírodě
Červen	Exkurze, zahradní slavnost

7.2. Pedagogové

1) Posilovat respektující komunikaci

ŠPP připraví a zrealizuje otevřené webináře Jak na to?, které pedagogům nastíní, jak zajistit, aby se žáci i učitelé cítili bezpečně při sdílení svých myšlenek a pocitů, jak vymezit osobní hranice i ostatních, aby se minimalizovalo riziko nedorozumění a konfliktů. Pedagogům bude umožněn trénink nenásilné komunikace prostřednictvím kolegiální podpory.

V oblasti přímé práce pedagogů je naším základním a každodenním úkolem budovat a udržet zdravé klima ve škole, nastolit a průběžně upevňovat vzájemnou důvěru mezi učiteli, žáky a zákonnými zástupci. To je nezbytným předpokladem účinnosti jakýchkoli dalších preventivních aktivit.

2) Aktivní spolupráce se zákonnými zástupci

Pedagogové komunikují se zákonnými zástupci prostřednictvím aplikace skolaonline. Pedagogové 1. stupně zasílají i týdenní plány s rozvrhem učiva a akcí. Pedagogové poskytnou zákonným zástupcům pracovní e-maily. Po vzájemné domluvě je možná i osobní konzultace.

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

7.3. Zákonní zástupci

1) Seznámení s obsahem dokumentů primární prevence, školním řádem

Na 1. třídních schůzkách (1. týden v září) budou zákonní zástupci seznámeni se školním řádem, s činností a místem působení školního poradenského pracoviště. Konzultační hodiny a kontakty jsou zveřejněny na webu školy, nástěnkách v prostorách školy.

2) Aktivní spolupráce s pedagogy

Zákonní zástupci žáků získávají informace o průběhu vzdělávání a chování svého dítěte prostřednictvím elektronické žákovské knížky. Zákonným zástupcům žáků 1. stupně jsou pravidelně zasílány týdenní plány s rozvrhem učiva.

I v tomto školním roce se budou konat triády – společná setkání učitele, žáka a rodiče

Spolupráce školy se zákonnými zástupci se neomezuje jen na třídní schůzky nebo konzultační dny či dny otevřených dveří. Zákonní zástupci mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. Vedení školy úzce spolupracuje se školskou radou a sdružením rodičů a přátel školy, které finančně dotuje řadu akcí pro děti (výlety 9. tříd, zotavovací akce, zájezd do Osvětimi, Den dětí atd.). V září 2024 proběhnou volby do Školské rady za zákonné zástupce žáků. SRPŠ bude reorganizováno a to tak, že každá třída bude mít ve spolku svého zástupce.

8. Evidence a efektivita

Školní poradenské pracoviště zaznamenává výskyt všech rizikových forem chování na 1. a 2. stupni, sepisuje záznamy z jednání se zákonnými zástupci, z přijatých opatření v případě výskytu RCh, uchovává zprávy zasílané jiným organizacím např. OSPOD, PČR, poradenská zařízení..., zakládá dotazníky nebo ankety žáků, zákonných zástupců, pedagogů.

Efektivita minimálního programu bude sledována a vyhodnocována v průběhu celého školního roku. Na konci školního roku se stává součástí výroční zprávy o činnosti školy a bude důležitým článkem pro tvorbu nového minimálního programu na další školní rok těmito způsoby:

- 1) Zpětné vazby žáků, zákonných zástupců, pedagogů jednotlivých programů
- 2) Pedagogické rady
- 3) Třídní schůzky, konzultační dny, dny otevřených dveří
- 4) Dotazníky zjišťující informovanost ve sledovaných oblastech

9. Závěr

MPP může být během školního roku doplněn o aktivity, preventivní programy, a to z důvodu aktuálního dění ve škole. Z daného dokumentu je zřejmé, že i nadále je naší prioritou posilování pozitivních vztahů nejen mezi žáky, ale i žáky a pedagogy, pedagogy a zákonnými zástupci.

V Opavě 30. 9. 2024

Metodik prevence: Mgr. Nikola Henčlová

Ředitelka školy: Mgr. Monika Kamradková

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

PŘÍLOHY

1. Nabídka zájmových útvarů

2. Subjekty, s nimiž škola spolupracuje:

PPP Opava

SPC Srdce

Policie ČR

Městská policie

Probační a mediační služba

Centrum inkluze

Slezská univerzita

Zdravotní ústav Ostrava

Magistrát města Opavy - OSPOD, protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality

Hasičský záchranný sbor Opava

Městská knihovna Petra Bezruče – knihovnické lekce

Úřad práce – volba povolání žáků 9. tříd

Informa

Středisko výchovné péče

Slezské divadlo

Středisko volného času

1. Legislativa a normy týkající se prevence

Úmluva o právech dítěte

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Legislativní předpisy

- **Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 72/2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, novela vyhlášky 197/2016 Sb.
- **Vyhláška č. 74/2005 Sb.**, o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 364/2005 Sb.**, o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 15/2005 Sb.**, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 48/2005 Sb.**, o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 27/2016 Sb.** o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 64/2005 Sb.** o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 282/2016 Sb.** o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících**, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 317/2005 Sb.**, o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních** a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů *Mgr. Lucie Šimečková, metodik prevence v Pedagogicko-psychologické poradně Opava, 2022*

Minimální preventivní program

ZŠ Opava, Mařádkova 15 – p. o.

- **Vyhláška č. 438/2006 Sb.**, kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 458/2005 Sb.**, kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče

Odkaz na zákony, vyhlášky MŠMT:

www.msmt.cz (ministerstvo → legislativa → zákony, vyhlášky aj.)

Odkaz na právní výklady legislativy MŠMT:

<http://www.msmt.cz/dokumenty/pravni-vyklad-msmt?highlightWords=pr%C3%A1vn%C3%AD+v%C3%BDklady>

Vnitřní předpisy a dokumenty

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28, všech 22 příloh vydaných a pozměněných v r. 2015 – 20.

Metodický pokyn MŠMT **k prevenci a řešení šikanování** ve školách a školských zařízeních, č. j.: MSMT-21149/2016

Metodický pokyn MŠMT **k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance**, č.j.: 14 423/1999-22 (Věstník MŠMT sešit 5/1999)

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, **prevenci a postihu záškoláctví** č.j.: 10194/2002-14 (aktuálně ve fázi novelizace)

Metodický pokyn k zajištění **bezpečnosti ochrany zdraví** dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005-25

Metodické doporučení k bezpečnosti žáků a studentů ve školách a školských zařízeních: **Minimální standard bezpečnosti**, č.j.: 1981/5015-1

Metodické doporučení pro práci s **Individuálním výchovným programem (IVÝP)** v rámci řešení rizikového chování žáků, č.j. MSMT-43301/2013

Metodické doporučení ke zřízení funkce **asistenta pedagoga**, Čj.: MSMT-7502/2015

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.:25884/2003-24

Využití **právních opatření při řešení problémového chování** žáků na školách, MŠMT, únor 2014

Pomůcka pro ředitele škol **při tvorbě školního řádu.**, č.j.MSMT-10862/2015

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu **užívání internetu**, č.j.: 11 691/2004-24

Metodický pokyn k upřesňující podmínky **činnosti středisek výchovné péče**, č.j.MSMT-7742007-24 *Mgr. Lucie Šimečková, metodik prevence v Pedagogicko-psychologické poradně Opava, 2022*